Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2023/2172(DEC)

24.1.2024

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till budgetkontrollutskottet

över ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån för budgetåret 2022
(2023/2172(DEC))

Föredragande av yttrande: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar budgetkontrollutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet gläder sig över att revisionsrätten förklarat att de transaktioner som ligger till grund för de årliga räkenskaperna för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (*Frontex* eller *byrån*) för budgetåret 2022 i alla väsentliga avseenden är lagliga och korrekta.

2. Europaparlamentet påminner om sina tidigare resolutioner om ansvarsfrihet, där man identifierade brister när det gäller ramen för grundläggande rättigheter, transparens, dataskydd och förvaltningskultur, vilket ledde till att parlamentet vägrade att bevilja ansvarsfrihet för byråns budget för 2020. Parlamentet välkomnar samarbetet med den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten. Parlamentet noterar de framsteg som gjorts av den interimistiska ledningen och den nya ledningen när det gäller uppföljningen av rekommendationerna för att säkerställa driftskontinuitet inom Frontex och stärka tillsynen och ansvarsskyldigheten. Parlamentet uppmanar den nya ledningen att fortsätta arbetet med en genomgripande reform av byråns oganisationskultur och att regelbundet rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om sina framsteg.

3. Europaparlamentet framhåller behovet av en stark, effektiv och välfungerande byrå, som kan hjälpa medlemsstaterna att effektivt förvalta Europeiska unionens gemensamma yttre gränser och säkerställa en integrerad gränsförvaltning i full överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna.

4. Europaparlamentet noterar Frontex snabba reaktion och stöd till medlemsstaterna för att hantera konsekvenserna av den ryska invasionen av Ukraina. Parlamentet välkomnar utplaceringen av omkring 500 tjänstemän från den stående styrkan som arbetar längs den östra gränsen från Finland till Rumänien, däribland över 350 tjänstemän som arbetar vid gränserna mellan EU och Ukraina. Parlamentet erkänner att centrala Medelhavsområdet fortfarande är den viktigaste migrationsrutten till EU. Parlamentet noterar att EU och medlemsstaterna måste avsätta tillräckliga resurser och införa förfaranden för att bidra till att rädda liv, även i linje med konventionen om sök- och räddningsinsatser, men att detta inte får leda till landsättning av migranter i osäkra hamnar.

5. Europaparlamentet noterar att Frontex under 2022 stödde medlemsstaterna med över 617 000 utstationeringsdagar för den stående styrkan och över 111 000 tillgångsdagar i maritima, luftburna och markbundna tillgångar inom 20 insatser, inklusive 102 nya operativa platser. Parlamentet välkomnar ökningen av Frontex stöd till medlemsstaterna för ett effektivt återvändande av 24 868 irreguljära migranter. Parlamentet välkomnar utplaceringen av och biståndet från Frontex medarbetare till Moldavien efter undertecknandet av avtalet mellan EU och Moldavien om gränsförvaltningssamarbete.

6. Europaparlamentet noterar att Frontex är den största EU-byrån och att den har fått de största budgetökningarna under de senaste åren, i linje med dess nya ansvarsområden. Parlamentet påminner om att EU bidrog med 788 miljoner EUR 2023 jämfört med

704 miljoner EUR 2022. Parlamentet påminner om att Frontex har stärkts i fråga om personal och teknisk utrustning med sitt nya mandat från 2019. Parlamentet noterar att med hänsyn till den komplexa geopolitiska situationen, som framhävs av den oprovocerade ryska aggressionen i Ukraina, ökade betydelsen av Frontex stöd till medlemsstaterna avsevärt och insatserna måste fortsätta när det gäller mänskliga och materiella resurser. Parlamentet betonar att denna ökning av byråns ansvar och budget måste åtföljas av motsvarande åtgärder för att säkerställa ansvarsskyldighet, transparens och kontroll av byråns respekt för unionsrätten.

7. Europaparlamentet gläder sig över att Frontex genomförde 99,4 % av sin budget för 2022, vilket visar effektiviteten och ändamålsenligheten i de interna kontroller som har införts och de betydande förbättringar som har gjorts i budgetförvaltningen. Parlamentet välkomnar att åtgärder har vidtagits och att framsteg uppnåtts när det gäller hanteringen av en del iakttagelser. Parlamentet noterar dock att många av revisionsrättens iakttagelser från tidigare år ännu inte har avslutats, bland annat när det gäller höga nivåer av överföringar och förfallna anslag samt förseningar i betalningsprocessen och annulleringar. Parlamentet noterar de två iakttagelser om offentlig upphandling som bör åtgärdas för att undvika fall av oriktigheter i genomförandet av upphandlingskontrakt, förseningarna i Frontex betalningar och avsaknaden av reducerande åtgärder för att hantera potentiella intressekonflikter vid rekrytering. Parlamentet påminner om att bristerna kan utsätta Frontex för anseenderisker och rättsliga risker.

8. Europaparlamentet gläder sig över att byrån under de senaste två åren har genomgått betydande förändringar i ledningen, bland annat ett nytt vice ombud för grundläggande rättigheter, en ny styrelseordförande, två nya vice verkställande direktörer och utnämningen av en ny verkställande direktör. Parlamentet noterar upprättandet av handlingsplaner tillsammans med de nationella myndigheterna för att rätta till de felaktigheter som begåtts tidigare och aktuella felaktigheter. Parlamentet välkomnar vidare de åtgärder som Frontex vidtagit för att genomföra en övergångsprocess, förbättra förvaltningskulturen och främja personalens välbefinnande. Parlamentet uppmanar den nya ledningen att genomföra nödvändiga reformer, särskilt när det gäller grundläggande rättigheter, transparens och effektivitet i interna förfaranden, och att öka ansvarsskyldigheten gentemot parlamentet och rådet i enlighet med den tillämpliga rättsliga ramen.

9. Europaparlamentet välkomnar förstärkningen av kontoret för grundläggande rättigheter, inrättandet av ett nätverk av kontaktpunkter för grundläggande rättigheter i alla dess enheter för att utveckla sakkunskap om grundläggande rättigheter inom alla verksamhetsområden samt handlingsplanen för grundläggande rättigheter. Parlamentet påminner om att av de 87 verksamheter som planeras i handlingsplanen för att integrera grundläggande rättigheter i byråns alla verksamheter har åtta genomförts fullt ut, 56 har inletts och pågår (genomförs systematiskt och rullande), 17 har delvis genomförts och två är försenade.

10. Europaparlamentet noterar att man till följd av rekommendationerna till stöd för en effektiv gränsövervakningsbyrå som respekterar de grundläggande rättigheterna och för att förbättra ansvarsskyldigheten, korrektheten och lagligheten i all Frontex verksamhet, rekryterades ytterligare 22 externa övervakare av grundläggande rättigheter. Parlamentet påminner om att alla övervakare av de mänskliga rättigheterna bör

rekryteras på AD-nivå snart som möjligt enligt tillämpliga förfaranden. Parlamentet påpekar att på grundval av byråns uppdaterade mandat bör antalet övervakare fortsätta att öka. Parlamentet välkomnar att kontoret för grundläggande rättigheter genomförde 1 183 utstationeringsdagar med besök i 50 länder, vilket är en betydande ökning jämfört med föregående år.

11. Europaparlamentet påminner om att Frontex och medlemsstaternas behöriga myndigheter är den främsta garanten för starka och skyddade europeiska yttre gränser samtidigt som grundläggande rättigheter och skyldigheter i fråga om internationellt skydd upprätthålls. Parlamentet noterar att ombudet för grundläggande rättigheter i sitt yttrande av den 1 september 2022 konstaterade att villkoren för att tillämpa artikel 46 i Frontexförordningen var uppfyllda. Parlamentet noterar vidare att byråns arbetsgrupp för grundläggande rättigheter enligt artikel 46 utfärdade en rad rekommendationer om grundläggande rättigheter i Grekland, varav fyra hade genomförts fullt ut i oktober 2023. Parlamentet noterar att byråns arbetsgrupp har för avsikt att följa upp ytterligare framsteg och övervaka att rekommenderade åtgärder fortsätter att tillämpas. Parlamentet begär att alla rekommendationer ska genomföras fullt ut som en prioriterad fråga och uppmanar Frontex att fortsätta att informera parlamentet om de framsteg som görs.

12. Europaparlamentet noterar de åtgärder som vidtagits av Frontex i fråga om transparens och kontroll, nämligen att ge parlamentet och rådet en överblick över verksamheten genom ett nytt rapporteringsverktyg, den så kallade resultattavlan. Parlamentet uppmuntrar styrelseordförandena att fortsätta att bjuda in parlamentets observatörer till sina sammanträden och att överväga att utvidga inbjudningarna till alla punkter på dagordningen, även punkter inom stängda dörrar, och att fortsätta att tillhandahålla alla styrkande handlingar utan undantag och, om det anses nödvändigt, på ett konfidentiellt sätt.

13, Europaparlamentet påminner om ombudsmannens rekommendation i ärende OI/4/2021/MHZ om att Frontex bör säkerställa en mer proaktiv strategi för transparens i syfte att garantera större ansvarsskyldighet för sin verksamhet, och ombudsmannens rekommendationer i ärende OI/4/2022/PB om byråns praxis när det gäller hanteringen av begäranden om tillgång till handlingar. Parlamentet noterar utarbetandet och det fortsatta genomförandet av en övergripande handlingsplan för att ta itu med de rekommendationer som Europeiska ombudsmannen utfärdade till Frontex 2020 och 2021 om effektivitet och transparens i Frontex klagomålsmekanism, rollen och oberoendet för Frontex ombud för grundläggande rättigheter, efterlevnaden av skyldigheter i fråga om grundläggande rättigheter och ansvarsskyldigheten.

14. Europaparlamentet påminner om Europeiska datatillsynsmannens (EDPS) beslut i förbindelse med två styrelsebeslut, där EDPS lyfte fram flera områden, bland annat ökad behandling och utbyte av personuppgifter som skulle kunna leda till bristande efterlevnad av förordning 2018/1725. Parlamentet noterar att byrån utarbetade en genomförandeplan för att hantera alla EDPS rekommendationer. Parlamentet uppmanar byrån att fortsätta att samarbeta med EDPS för att åtgärda alla kvarstående frågor.

15. Europaparlamentet noterar utarbetandet av en handlingsplan för att följa upp de frågor som togs upp i Europeiska byrån för bedrägeribekämpnings (Olaf) rapport som lades fram för styrelsen i januari 2023. Parlamentet uppmanar byrån att fullt ut ta itu med de

frågor som presenteras i Olafs rapport och fortsätta att rapportera om de framsteg som gjorts i detta avseende. Parlamentet påminner om den andra Olaf-utredningen om byråns förvaltningspraxis som pågår endast nio månader efter det att Olafs första utredning avslutades. Parlamentet begär att påståenden om tjänstefel noggrant kontrolleras och utreds. Parlamentet uppmanar byrån att säkerställa ett fullständigt och uppriktigt samarbete med Olaf under alla skeden av utredningen och att regelbundet rapportera till parlamentet om hur utredningen framskrider och vilka resultaten blir.

16. Europaparlamentet uttrycker oro över de återstående rättsfallen och kritiken mot byråns inblandning i människorättskränkningar, särskilt avvisningar vid EU:s yttre gränser som inte sker i överensstämmelse med dess egna bestämmelser.

17. Europaparlamentet noterar revisionsrättens betoning på en punkt av särskild betydelse som rör den felaktiga beräkningen av bidrag från Schengenassocierade länder. Parlamentet är bekymrat över att de avtal mellan EU och de Schengenassocierade länderna som utgör rättslig grund för beräkningen av deras bidrag till EU:s budget är otydliga och möjliggör olika tolkningar, vilket leder till ett lägre bidrag från dessa länder beräknat till cirka 7 %. Parlamentet påminner om byråns svar att detta är en etablerad praxis för beräkning av bidragen från de Schengenassocierade länderna som godkänts av styrelsen och kommissionen. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka dessa avtal eftersom det inte finns någon enda automatisk formel för att fastställa bidragen till EU:s och byråernas budgetar.

18. Europaparlamentet noterar vidare revisionsrättens andra betoning på en punkt av särskild betydelse om certifieringen av räkenskaperna för andra året i rad. Parlamentet noterar byråns svar att räkenskaperna inte kunde certifieras på grund av att det saknades information om ett it-system (uppdragshanteringssystem) som ägs av kommissionen och som tillhandahåller redovisningsuppgifter.

19. Europaparlamentet uppmanar Frontex att som en prioriterad fråga fullt ut genomföra alla kvarstående rekommendationer från europeiska revisions- och granskningsorgan, särskilt rekommendationerna från Europaparlamentets arbetsgrupp för granskning av Frontex, Europeiska ombudsmannen, revisionsrätten och Frontex arbetsgrupp för grundläggande rättigheter och rättsliga operativa aspekter av insatser (arbetsgruppen FRaLO) samt alla åtgärder som krävs i rapporten från Olaf efter dess relevanta utredning, samt att åtgärda alla de problem som lyfts fram i den. Parlamentet uppmuntrar byrån att intensifiera de pågående insatserna och vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa full respekt för EU:s standarder, i synnerhet på området för budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning, grundläggande rättigheter, organisationskultur och transparens.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	23.1.2024
Slutomröstning: resultat	+: 42 –: 12 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDE HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Föredraganden har fått information från följande enheter eller personer i samband med att yttrandet utarbetades:

Enhet och/eller person
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

Ovanstående förteckning upprättas uteslutande på föredragandens ansvar.

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Teckenförklaring:
+ : Ja-röster
- : Nej-röster
0 : Nedlagda röster